

Igitabo cya Yoweli n'Itorero ry'Abadiventisiti b'Umunsi wa Karindwi ry'i Lawodikiya - Nimeru Mirongo Itatu n'Imwe

Jeff Pippenger
2026-01-18

Umubare wa Mirongo Itatu n'Umwe

Ibyuzura bitatu bya nyuma bya Mesiya byasohorejwe biboneka mu Gitabo cya Matayo byerekana ingingo eshatu z'ikimenyetso cy'umupaka cy'itegeko ryo ku Cyumweru; gutatanywa kw'ubwoko bw'Imana ku itegeko ryo ku Cyumweru, nk'uko byashushanyijwe no gutatanywa kw'umukumbi muto ku wa 22 Ukwakira 1844 no gutatanywa kw'abigishwa ku musaraba. Uko gutatanywa kwombi guhuye n'itegeko ryo ku Cyumweru. Bifitanye isano na Galilaya, ikimenyetso cy'ihindukirira ry'ubuhanuzi, abantu bari mu mwijima kugeza ku itegeko ryo ku Cyumweru bagiye guhamagarwa ngo bave mu mwijima. Abo bantu ni undi mukumbi w'Imana, abakozi b'isaha ya cumi n'imwe bakangurirwa ikibazo cy'impaka z'Isabato mu gihe bahamagarirwa kuva i Babuloni. Uku guhamagarwa kwabo ngo bave i Babuloni ni icyiciro cya kabiri cy'urubanza, rutangirira ku nzu y'Imana, hanyuma ku itegeko ryo ku Cyumweru rukagera ku bari hanze ya Yerusalemu.

Ikimenyetso cya cumi cya Mesiya ni Ukwirakwira kw'itegeko ryo ku Cyumweru

Ariko ibyo byose byabaye kugira ngo ibyanditswe by'abahanuzi bisohore. Nuko abigishwa bose baramureka, barahunga. Matayo 26:56.

Ubuhanuzi

Kanguka, wa nkota we, urwanye umushumba wanjye, urwanye n'umugabo mugenzi wanjye, ni ko Uwiteka Nyiringabo avuga: kora umushumba, intama zizatana; nanjye nzahindurira ukuboko ku bato. Zekariya 13:7.

“Vuba cyane tuzatanywa mu buryo bukomeye, kandi ibyo dukora tugomba kubikora vuba.”
Fundamentals of Christian Education, 535.

“Igihe kiraje ubwo tuzatandukanywa kandi tugatanywa hirya no hino, kandi buri wese muri twe azasabwa guhagarara adafite umugisha wo gusabana n'abafite ukwizera kw'igiciro kimwe; kandi se mwashobora mute guhagarara keretse Imana iri iruhande rwanyu, kandi muzi ko ari yo ibayobora ikanabacisha mu nzira?” Review and Herald, March 25, 1890.

Ikimenyetso cya cumi na rimwe cya Mesiya ni ihamagarwa ry'Abanyamahanga

Kugira ngo ibyo byuzure byari byaravuzwe na Esaya umuhanuzi, agira ati: Igihugu cya Zabuloni, n'igihugu cya Nefutalimu, ku nzira y'inyanja, hakurya ya Yorodani, Galilaya y'abanyamahanga; abantu bari bicaye mu mwijima babonye umucyo mwinshi; kandi abari bicaye mu gihugu no mu gicucu cy'urupfu umucyo wabirashaho. Matayo 4:14–16.

Ubuhanuzi

Nyamara umwijima ntuzaba nk'uwo mu makuba ye, igihe mbere yacishaga bugufi igihugu cya Zebuluni n'igihugu cya Nafutali; hanyuma aza kurushaho kukibabaza inzira y'inyanja, hakurya ya Yorodani, i Galilaya y'amahanga. Abantu bagendaga mu mwijima babonye umucyo mwinshi; abari batuye mu gihugu cy'igicucu cy'urupfu, umucyo wabamurikiyeho. Yesaya 9:1, 2.

Mu itegeko ryo ku Cyumweru ni ho imvura y'itumba izasukwa itagira urugero, kandi Abanyamahanga bazabona umucyo mwinshi. Itotezwa rizatatanya abanyamurava kandi rikwirakwize ubutumwa.

“Bazabajana mu nkiko, ... ndetse kandi muzagezwa imbere y'abatware n'abami babampora, kugira ngo bibabere ubuhamya bo n'abanyamahanga.’ Matayo 10:17, 18, R. V. Itotezwa rizakwirakwiza umucyo. Abagaragu ba Kristo bazagezwa imbere y'abakomeye bo mu isi, abo, iyo bitaba uku, bashoboraga kutazigera bumva ubutumwa bwiza. Ukuri kwagoretswe imbere y'abo bantu. Bumvise ibirego by'ibinyoma birebana n'ukwizera kw'abigishwa ba Kristo. Kenshi uburyo bwabo bwonyine bwo kumenya imico yako nyakuri ni ubuhamya bw'abazanwa kuburanishwa bazira ukwizera kwabo. Mu kubazwa, basabwa gusubiza, kandi abacamanza babo bagahatirwa kumva ubuhamya butangwa. Ubuntu bw'Imana buzatangwa ku bagaragu bayo kugira ngo bahangane n'icyo gihe gikomeye. Yesu aravuga ati: ‘Muzabihabwa muri icyo gihe nyir'izina ibyo muzavuga. Kuko atari mwe muvuga, ahubwo ni Umwuka wa So uvugira muri mwe.’ Nk'uko Umwuka w'Imana amurikira intekerezo z'abagaragu bayo, ni ko ukuri kuzashyirwa ahagaragara mu mbaraga zako ziva ku Mana no mu gaciro kako gak'precious. Abanga ukuri bazahaguruka barega kandi barenganye abigishwa. Ariko mu gihombo no mu mibabaro, ndetse no kugeza ku rupfu, abana b'Umwami bagomba kugaragaza ubugwaneza bw'Urugero rwabo rw'Imana. Bityo ni ko hazaboneka itandukaniro riri hagati y'ibikoresho bya Satani n'abahagarariye Kristo. Umukiza azashyirwa hejuru imbere y'abatware n'abantu.”

Abigishwa ntibahawe ubutwari n'umuhate by'abahowe ukwizera kugeza ubwo iyo ngabire yari ikenewe. Maze isezerano ry'Umukiza rirasohozwa. Igihe Petero na Yohana batangaga ubuhamya imbere y'inama y'Abasanhedirini, abantu “baratangara; bamenya ko babanaga na Yesu.” Ibyakozwe n'Intumwa 4:13. Kuri Sitefano handitswe ko “abari bicaye bose muri ya nama, bamwitegereje cyane, babona mu maso he hasa n'ah'umumarayika.” Abantu “ntibashoboraga gutsinda ubwenge n'Umwuka yavuganaga na byo.” Ibyakozwe n'Intumwa 6:15, 10. Pawulo na we, yandika iby'urubanza rwe bwite mu rukiko rw'Abami b'i Kayisari, aravuga ati: “Ubwa mbere niburanaga nta wampagariye, ahubwo bose barantererana... Ariko Umwami yarambaye hafi, arankomeza; kugira ngo ubutumwa bubwirizwe rwose binyuze muri jye, kandi ngo abanyamahanga bose babwumve: kandi nkizwa akanwa k'intare.” 2 Timoteyo 4:16, 17, R. V.

“Abagaragu ba Kristo ntibagombaga gutegura ijambo ryateganyijwe mbere ngo bazaryoheze imbere y’ababacira imanza igihe bazaba bazanywe mu rubanza. Kwitegura kwabo kwagombaga gukorwa umunsi ku wundi babika mu mutima ukuri kw’igiciro kw’Ijambo ry’Imana, kandi binyuze mu isengesho bagakomeza ukwizera kwabo. Nuko ubwo bazazanwa mu rubanza, Mwuka Wera yari kubibutsa uko kuri nyakuri kwari kuba gukenewe icyo gihe.” The Desire of Ages, 354, 355.

Urubanza rutangirira ku nzu y’Imana ku wa 9/11, kandi rukarangira ku mategeko yo ku Cyumweru, ubwo urubanza ruhita rwimurirwa ku zindi ntama z’Imana ziri hanze y’inzu y’Imana.

Ikimenyetso cya Cumi na Kabiri cya Mesiya ni Urubanza ku Banyamahanga

Kugira ngo ibyavuzwe na Yesaya umuhanuzi bisohore, agira ati: “Dore umugaragu wanjye natoranije; uwo nkunda, unezeza umutima wanjye. Nzamushyiraho Umwuka wanjye, kandi azageza urubanza ku banyamahanga. Ntazatongana, kandi ntazaboroga; nta n’umwe uzumva ijwi rye mu mihanda. Urubingo rwakomeretse ntazaruvuna, kandi umugozi w’itabaza ucumba ntazawuzimya, kugeza aho azageza urubanza ku ntsinzi. Kandi abanyamahanga baziringira izina rye.” Matayo 12:17–21.

Ubuhanzu

Dore umugaragu wanjye, uwo nshyigikira; intore yanjye, uwo umutima wanjye wishimira; namushyizeho Umwuka wanjye: azazanira amahanga ubutabera. Ntazataka, kandi ntazarangurura ijwi rye, cyangwa ngo ritumvikane mu muhanda. Urubingo rwakomeretse ntazaruvuna, kandi n’umutambi ucumba ntazawuzimya: azazana ubutabera mu kuri. Ntazacogora kandi ntazacika intege, kugeza igihe azashyiraho ubutabera mu isi: kandi ibirwa bizategereza amategeko ye. Yesaya 42:1–4.

Isozwa ry’urubanza rw’inzu y’Imana ryatangiyeye muri Nyakanga 2023, igihe humvikanaga ijwi mu mihanda aho Mose na Eliya bari baryamye bapfuye mu kibaya cy’amagufwa yumye yapfuye. Igihe iryo jwi ryumvikanaga, urubanza rwatangiyeye gusozwa ku nzu y’Imana, rukomeza rugana ku rubanza rw’Abanyamahanga. Mu gitabo cya Matayo harimo isohozwa rya Mesiya cumi na kabiri rigaragaza ibimenyetso bikuru by’ingenzi mu rugendo rw’ivugurura rw’abihumbi ijana na mirongo ine na bane. Ibyo bimenyetso cumi na bibiri byashushanyijwe na Mesiya. 1989; 1996; 9/11, 2001; 18 Nyakanga 2020; Nyakanga 2023; 2024; Ijwi ryo mu Gicuku, gutandukanywa kw’abatambyi n’itegeko ryo ku Cyumweru byose biragaragazwa, kandi 9/11 ifite umuhanywa wo imbere n’uwo hanze, naho itegeko ryo ku Cyumweru rikagira umuhanywa wo imbere wo gutatanywa, hanyuma rikagira abahanywa babiri b’igihe cy’urubanza rw’abakozi bo ku isaha ya cumi n’imwe. Ibimenyetso icyenda by’urugendo rw’ivugurura rw’abihumbi ijana na mirongo ine na bane bigaragajwe mu buryo butaziguye mu gitabo cya Matayo.

Matayo ni yo alfa y’Isezerano Rishya, kandi Ibyahishuwe ni yo omega. Matayo ni igihangano gikomeye cy’ubuhanzu, gifite akamaro kashyamba kugeza mu minsi y’imperuka. Irimo ibice cumi na bibiri bya omega, bihura na alfa yo mu Itangiriro, uhereye ku gice cya cumi na kimwe

kugeza ku cya makumyabiri na kabiri. Kubera ko ari yo alfa y'Ibyahishuwe, bihuje n'isano yahumetswe iri hagati ya Daniyeli n'Ibyahishuwe. Ibyahishuwe mu bitabo bya Daniyeli n'Ibyahishuwe byerekeye isano yabyo y'ubuhanuzi, ni na ko byaba bimeze ku isano iri hagati ya Matayo n'Ibyahishuwe. Ibyo twamenyeshejwe kuri uwo murongo byangana n'ibi:

Mu gitabo cya Matayo, umurongo umwe w'ubuhanuzi ni wo ukomerezwa nk'uko biri mu gitabo cy'Ibyahishuwe.

“Ibyahishuwe ni igitabo gifunzwe ikimenyetso, ariko kandi ni n'igitabo cyafunguwe. Cyandika ibintu bitangaje bizaba mu minsi y'imperuka y'amateka y'iyi si. Inyigisho z'iki gitabo zirasobanutse rwose, si iz'amayobera kandi zidashoboka kumvikana. Muri cyo hafatwamo umurongo umwe w'ubuhanuzi nk'uwafashwe muri Daniyeli. Hari ubuhanuzi bumwe Imana yasubiyemo, bityo ikagaragaza ko bugomba guhabwa agaciro gakomeye. Uwiteka ntasubira ku bintu bidafite akamaro kanini.” Manuscript Releases, volume 9, 8.

Igitabo cya Matayo gifata “umurongo umwe w'ubuhanuzi” nk'uw'Ibyahishuwe na Daniyeli, kandi uwo murongo ugezweho gutungana mu gitabo cy'Ibyahishuwe, kuko ijambo “inyongera yuzuzanya” risobanura ugutungana.

“Mu Ibyahishuwe ni ho ibitabo byose bya Bibiliya bihurira kandi birangirira. Aha ni ho haboneka ibyuzuzo by'igitabo cya Daniyeli. Kimwe ni ubuhanuzi; ikindi ni ibyahishuwe. Igitabo cyari gifunzwe ikimenyetso si Ibyahishuwe, ahubwo ni cya gice cy'ubuhanuzi bwa Daniyeli cyerekeye iminsi y'imperuka. Marayika yategetse ati: ‘Ariko wowe, Daniyeli, hisha ayo magambo, kandi ushire ikimenyetso ku gitabo, kugeza mu gihe cy'imperuka.’ Daniyeli 12:4.” Ibyakozwe n'Intumwa, 585.

Matayo, Daniyeli n'Ibyahishuwe ni igitabo kimwe.

“Ibitabo bya Daniyeli n'Ibyahishuwe ni kimwe. Kimwe ni ubuhanuzi, ikindi ni ibyahishuwe; kimwe ni igitabo gifunze ikimenyetso, ikindi ni igitabo gifunguwe. Yohana yumvise amayobera inkuba zavuze, ariko ategukwa kutayandika.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Byabonetse ko ari ngombwa gufata umwanya wo gushyira igitabo cya Matayo mu rwego rwacyo kugira ngo hatsindagirizwe akamaro k'ubuhanuzi ko kuba Petero yari i Kayisariya ya Filipino mbere y'uko ngarura inyigisho ku gitabo cya Yoweli. Nzagerageza kuvunira mu ncamake ibyo nabonye mu gitabo cya Matayo mu rwego rwo kugaragaza uburemere bukomeye bw'ubuhanuzi bwerekeye Petero i Kayisariya ya Filipino, ari ho Paniumi havugwa muri Daniyeli 11:13–15.

Igitabo cya Matayo cyubatswe ku mirongo itatu y'ubuhanuzi itandukanye. Umurongo wa mbere ni ibice icumi bya mbere; umurongo wa kabiri ni ibice cumi na bibiri bikurikiraho, hanyuma hakaza umurongo wa gatatu ugizwe n'ibice bitandatu. Ibice icumi bya mbere bigereranya marayika wa mbere wo mu Ibyahishuwe cumi na bine, ibice cumi na bibiri bikurikiraho bigereranya marayika wa kabiri wo mu Ibyahishuwe cumi na bine, kandi ibice bitandatu bya nyuma bigereranya marayika wa gatatu wo mu Ibyahishuwe cumi na bine. Iri yitegereza sindarigaragaza neza rwose, ariko ibyo bishobora gukorwa bitagoranye. Mbere y'uko tubikora, ndashaka gukomeza

gushushanya bimwe mu bishushanyo bigari kurushaho ku mwenda ushushanyirizwaho ari wo gitabo cya Matayo.

Umurongo wa kabiri w'ibice bya cumi na kimwe kugeza kuri makumyabiri na bibiri uhagarariwe n'umumarayika wa kabiri, kandi umumarayika wa kabiri buri gihe aranga ugukuba kabiri, kuko Babuloni yaguye, yaguye. Ibice bya cumi na kimwe kugeza kuri makumyabiri na bibiri byo mu Gitabo cy'Itangiriro bishyira ahagaragara isezerano, hanyuma bikerekana isezerano ry'Imana ry'intambwe eshatu yagiranye n'ubwoko bwatoranyijwe ibinyujije kuri sekuruza Aburamu. Umurongo wo hagati nyir'izina w'ivyo bice cumi na bibiri werekana "gukebwa" nk'ikimenyetso cy'isezerano, kandi cyashyizweho ku ntambwe ya kabiri muri eshatu. Umurongo wo hagati nyir'izina w'umurongo w'isezerano ugereranye wo muri Matayo ni aho izina rya Simoni Barijona rihindurirwa rikaba Petero.

Kandi ndakubwira na we yuko uri Petero, kandi kuri urwo rutare ni ho nzubaka Itorero ryanjye; kandi amarembo y'ikuzimu ntazarisumba. Matayo 16:18.

Izina rya Petero rihagarariye abo ijana na mirongo ine na bine b'ibihumbi, kandi ahagarariye itsinda rishingira ukwizera kwaryo ku kumva ubutumwa bwa Kristo. Si ubutumwa buvuga kuri Yesu gusa, ahubwo ni ubutumwa Yesu ubwe yagaragaje ko Petero yabuhereye n'Umwami ubwe.

Arababwira ati: "Ariko mwebweho, muvuga ko ndi nde?"

Maze Simoni Petero arasubiza aravuga ati: "Ni wowe Kristo, Umwana w'Imana ihoraho."
Nuko Yesu aramusubiza ati,

Hahirwa wowe, Simoni mwene Yona; kuko atari umubiri n'amaraso byabiguhishuriye, ahubwo ni Data uri mu ijuru. Matayo 16:15–17.

Ukwizera kwa Petero gushingiye ku kuba Yesu yarahindutse Kristo—Mesiya. Izina rya Petero ryarahinduwe, nk'uko irya Aburamu ryahinduwe kugira ngo rigaragaze isano y'isezerano, kandi izina rye rihwanye na 144,000, kandi muri uwo murongo nyine, intambara ikomeye irerekanwa nk'Urutare ari rwo rufatiro rw'itorero, ryari gutsinda amatorero y'ikuzimu. Abo ibihumbi ijana na mirongo ine na bine ni ukwigaragaza kwa nyuma kw'ubwoko bwatoranyijwe bw'isezerano, kandi Petero ahagarariye iryo tsinda.

Petero na we icyarimwe ahagarariye itorero rya mbere rya Gikristo, ari ryo torero ry'abigishwa, kuko ari ho mu mateka Kristo yashyize urufatiro rw'itorero rye. Kristo ni we rufatiro kandi ni we buye rikomeza imfuruka, kandi Petero ni ikimenyetso cy'umugeni wa mbere wa Gikristo n'umugeni wa nyuma wa Gikristo. Ni cyo gituma Petero aba ikimenyetso cya Alufa na Omega icyarimwe mu murongo umwe.

Uwo murongo umwe ni wo murongo wo hagati w'ibice cumi na bibiri bigereranya ubutumwa bw'umumarayika wa kabiri, kandi Petero "akora inshingano ebyiri" nk'umugeni wa mbere kandi nk'umugeni wa nyuma. Umugeni wa nyuma azaba ari mu ntambara n'isinagogi ya Satani, kandi umugeni wa nyuma uzaba ugizwe n'amatsinda abiri. Itsinda rimwe ni ibihumbi ijana na mirongo ine na bine, irindi tsinda rikaba ari imbaga nyamwinshi. Imbaga nyamwinshi igereranywa na

Simuruna, naho ibihumbi ijana na mirongo ine na bine bigereranywa na Filadelifiya.

Abantu ibihumbi ijana na mirongo ine na bine ni Abafiladelifiya, kandi ihindurwa ry'izina rya Petero mu murongo wa cumi n'umunani rigereranya gushyirwaho ikimenyetso kw'abantu ibihumbi ijana na mirongo ine na bine. Ni we kimenyetso cy'abashyizweho ikimenyetso, kandi muri uwo murongo, ari wo murongo wo hagati rwose w'ibice cumi na bibiri by'isezerano, ahura n'umurongo wo hagati rwose mu bice cumi na bibiri byo mu Itangiriro, aho gukebwa kugaragazwa nk'ikimenyetso. Ibyahishuwe igice cya cumi na kimwe kugeza ku cya makumyabiri na bibiri bitanga umurongo wa gatatu ku bice cumi na bibiri by'ubuhamba bw'isezerano, kandi umurongo wo hagati w'ibyo bice cumi na bibiri ugaragaza ugushyingiranwa kwa maraya wo mu Ibyahishuwe 17 n'abami bo mu isi.

Kandi ya nyamaswa yariho, kandi ikaba itakiriho, ni yo ya munani, kandi ikomoka kuri za ndwi, kandi ijya mu kurimbuka. Ibyahishuwe 17:11.

Uyu murongo urebana no kumenya ugwa kwa nyuma kwa Babuloni ikomeye, kandi ugwa kwa mbere kwa Babeli kwabaye mu gice cya mbere cy'umurongo w'isezerano ugizwe n'ibice cumi na bibiri byo mu Itangiriro. Petero ahagarariye ibihumbi ijana na mirongo ine na bine mu murongo wo hagati, uhuye n'umurongo wo hagati wo mu Itangiriro. Mu murongo wo hagati wo mu Ibyahishuwe, ugwa kwa Babuloni ikomeye gusozwa inkuru ya Nimurodi, umuhigi ukomeye wa Babeli.

Imirongo yo hagati ya buri murongo muri iyi mirongo itatu y'ubuhanuzi iranga haba ikimenyetso cy'Imana cyangwa ikimenyetso cy'inyamaswa. Isezerano ry'urupfu ry'i Babuloni ryatangiriye mu Itangiriro rigera ku iherezo ryaryo mu Ibyahishuwe. Mu kubigenza gutyo, rishyira intangiriro n'iherezo ku mirongo uko ari itatu, igihe ihurijwe hamwe, umurongo hejuru y'umurongo. Aho Petero akoresha nk'ikimenyetso cy'intambara ikomeye iri hagati y'Igitare n'amarembo y'i Kuzimu ni ubutumwa bwa marayika wa kabiri, kuko ubutumwa bwa marayika wa kabiri ari ubu ngo Babuloni iraguye (Nimurodi), iraguye (maraya w'i Roma). Umurongo wa kabiri muri iyo mirongo itatu ya Matayo ni ubutumwa bwa marayika wa kabiri, kuko ugaragaza kugwa kwa Babuloni incuru ebyiri. Ugaragaza ishyingiranwa ry'impimbano aho nyaryo risohorerwa rwose, ku itegeko ryo ku Cyumweru. Ugaragaza umubare "8" nk'impimbano y'ubwoko bw'Imana ari bwo umunani nyakuri. Ubupapa na bwo bugaragazwa nk'ubwiganya Imana, kuko bwariho, kandi buracyariho, kandi buzazamuka. Buzazamuka aho ibendera rizamukira nyine—ku itegeko ryo ku Cyumweru.

Mu gitabo cya Matayo harimo isohozwa cumi na bibiri rya Mesiya, kandi mu Isezerano rya Kera harimo ubuhanuzi kuva kuri magana atatu kugeza kuri magana atanu bwerekeye Mesiya. Matayo akubiyemo isohozwa cumi na bibiri ryerekanwe mu buryo butaziguye, risumba kure iryo mu zindi Vanjiri eshatu. Iryo sohozwa cumi na bibiri rihura n'ibimenyetso-cyerekezo icyenda bitandukanye biri mu rugendo rw'ivugurura rw'abihumbi ijana na mirongo ine na bine. Umubare icyenda ushushanya ubwuzure, kuko nta mubare urenga "icyenda"; kuko buri mubare wose ukurikira "icyenda" ukoresha gusa imibare icyenda kuva kuri rimwe kugeza ku cyenda, hamwe na zeru. Icyenda ni ubwuzure. Muri ibyo bimenyetso-cyerekezo icyenda, bibiri bifite irenze rimwe mu

masohozwa ya Matayo. 9/11 ifite abiri, kandi itegeko ryo ku Cyumweru rifite atatu.

Igihe cy'iherezo mu 1989, ugushyirwaho mu buryo bwemewe kw'ubutumwa mu 1996, bikurikiwe na 9/11, bigakurikirwa n'ukutanyurwa kwa tariki ya 18 Nyakanga 2020, bigakurikirwa n'ijwi rirangurura mu butayu muri Nyakanga 2023, ryagejeje ku kuzuka kwa 2024, kuganisha ku Gutaka kwa Saa Sita z'ijoro, bigakurikirwa no gutandukanywa kw'abatambyi, bikagera ku ndunduro mu itegeko ryo ku Cyumweru. Ibimenyetso icyenda, kimwe gifite abahamya babiri n'ikindi gifite abahamya batatu; 9/11 ifite babiri, naho itegeko ryo ku Cyumweru rikagira batatu. Ibi bisobanura ko, mu murongo w'ivugurura w'abihumbi ijana na mirongo ine na bane, abahamya babiri ba 9/11 kugera ku bahamya batatu b'itegeko ryo ku Cyumweru—ari byo biranga igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso cy'abihumbi ijana na mirongo ine na bane. Ibimenyetso cumi na bibiri bihura na buri rugendo rwose rw'ivugurura, kandi mu kubigenza gutyo, bishimangira kandi bikagaragaza igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso cy'abihumbi ijana na mirongo ine na bane, uhereye kuri 9/11 ukageza ku itegeko ryo ku Cyumweru.

Mu gukora bityo, igaragaza abahamya babiri kuri 9/11, n'abahamya batatu ku itegeko ryo ku Cyumweru. Abahamya babiri kuri 9/11 ni ubutumwa bw'umumarayika wa kabiri, kandi abahamya batatu ku itegeko ryo ku Cyumweru ni ubutumwa bw'umumarayika wa gatatu. Ni cyo gituma umurongo ukomoka ku isohozwa ry'ubuhanuzi bwa Mesiya kwa Matayo utandukanya kandi ugakuza igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso, ari na ko ugaragaza umumarayika wa kabiri nk'alufa y'amateka y'igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso, n'umumarayika wa gatatu nk'omega. Ibyo bisobanura ko igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso gikikijwe n'umubare wa kabiri n'umubare wa gatatu, bityo umubare makumyabiri na gatatu, ikimenyetso cy'impongano—ukaganza amateka yose yo gushyirwaho ikimenyetso.

Mu gitabo cya Matayo harimo imirongo itatu y'ubuhanuzi, ihagarariye marayika wa mbere, uwa kabiri, n'uwa gatatu uko bikurikirana; kandi ko ibice cumi na bibiri biri mu murongo wa kabiri wa Matayo bihagarariye isezerano ry'abihumbi ijana na mirongo ine na bane, kuko ari yo omega y'isezerano rya alufa rya Itangiriro ryahawe Aburamu. Ibi kandi bisobanura ko, nk'uko marayika wa kabiri, igihe Petero ahagarariye icyarimwe umugeni wa Gikristo wa mbere n'uwa nyuma, ukubirizwamo kwa Petero gushinga ihame ry'ubuhanuzi risaba ukubirizwa muri marayika wa kabiri. Ku buhamya bw'abagabo batatu, umubare cumi na kabiri ni wo mugenzi uhuza hamwe imirongo itatu y'ibice cumi na bibiri; bityo rero, iyo tubonye indi shusho y'umubare cumi na kabiri mu gitabo cya Matayo, igomba guhuzwa n'andi “cumi na kabiri” ari mu gitabo cya Matayo.

Ibice cumi na bibiri byo muri Matayo, bitangirana n'umubare w'ikimenyetso ari wo cumi na rimwe kandi bikarangirana n'ihuye ryawo ry'ikimenyetso, ari wo makumyabiri na kabiri, bihura n'umurongo w'ivugurura w'abihumbi ijana na mirongo ine na bine bagereranywa n'isohozwa cumi na bibiri rya Mesiya; bityo bikagaragaza “gukubwa kabiri” kwa kabiri mu murongo w'umumarayika wa kabiri. Isohozwa cumi na bibiri rya Mesiya, hamwe n'ibice cumi na bibiri, ni byo “gukubwa kabiri” k'umumarayika wa kabiri; ariko iyo bigwije, bigereranya 144,000. Petero yakubwe kabiri, kandi n'umubare cumi na bibiri na wo wakubwe kabiri. Uko gukubwa kabiri gusohoreza ugukubwa kabiri kwa Babuloni igwa incuro ebyiri.

Ibice bya cumi na kimwe kugeza kuri makumyabiri na bibiri bigaragaza marayika wa kabiri wo mu Ibyahishuwe cumi na bine. Cumi ni ikimenyetso cy'ikigeragezo, kandi icya mbere mu bigeragezo bitatu ni ibice bya mbere icumi byo muri Matayo. "Cumi" ishushanya ikigeragezo. Kubera ko Matayo ari alufa y'omega y'Ibyahishuwe, igice cya mbere cy'icyo ari cyo cyose muri ibyo bitabo gitangirana n'ihishurirwa rya Yesu Kristo. Mu gice cya mbere, Yosefu ageragereshwa ku byo kwizera marayika cyangwa kutamwizera. Uwo bahuje ishusho yari Zakariya, se wa Yohana Umubatiza, wahakanye ntiyizera kandi atsindwa n'icyo kigeragezo kimwe. Umwe yemeye ivuka ryateganyijwe n'Imana, undi arashidikanya.

Mu gice cya kabiri Herode yatinyaga ivuka ry'umwami mushya, maze Yosefu na Mariya bahungira muri Egiputa. Yohana Umubatiza yazanye ikigeragezo cya mbere mu gice cya gatatu, ikigeragezo cya mbere Sister White agaragaza ko ari ikigeragezo cy'ubugingo n'urupfu, kuko yanditse ati "abyanze ubutumwa bwa Yohana ntibashoboraga kugirirwa umumaro na Yesu." Marayika wa mbere ni ubutumwa bw'igerageza buhamagarira abantu, nk'uko Yohana yabigenzaga, gutinya Imana, kuko igihe cy'urubanza rw'Imana kigiye kuza. Ibi bishushanywa na Yohana igihe yabazaga ati "ni nde wababuriye ngo muhunge umujinya uzaza?"

Hanyuma mu gice cya kane, Yesu ari mu gisibo cy'iminsi mirongo ine gisozwa n'ibigeragezo bitatu bitandukanye, kuko ibyo bigeragezo bitatu bihora bihagararirwa mu butumwa bwa marayika wa mbere. Nuko Yesu atangira kubaka urufatiro ahitamo abigishwa Be, kuko hamwe na Ezira na Nehemiya urufatiro rw'urusengero rwashyizweho mu mateka y'itegeko rya mbere, kandi hamwe n'Abamilerite, urufatiro rwashyizweho mu mateka ya marayika wa mbere. Urufatiro ni imigisha, rukurikirwa n'ibitangaza Bye byagejeje ku kohereza intumwa cumi n'ebiyiri Be kugeza ku iherezo ry'igice cya cumi. Nuko intumwa cumi n'ebiyiri zari zimaze gushyirwaho, kandi guhumekerwa kuduhishurira ko intumwa ari zo zari urufatiro rw'itorero rya Gikristo. Mu gice cya cumi na rimwe urufatiro rwari rwamaze kurangira.

Mu gice cya cumi na kimwe, abigishwa bari gukora umurimo bonyine, Yesu ari wenyine, ibyo bikaba bigaragaza itandukanirwo risobanutse hagati y'igice cya cumi n'igice cya cumi na kimwe. Ibice bya mbere kugeza ku cya cumi ni ubutumwa bw'umumarayika wa mbere; bwageze ku iherezo ubwo hageraga uw'uwa kabiri. Umumarayika wa kabiri ateza ugutandukana, ugucikamo ibice, nk'uko byagenze ku ba-Millerite no ku Baporotesitanti. Igice cya cumi kirangira Yesu yitandukanije n'abigishwa, maze mu gice cya cumi na kimwe akaba ari wenyine.

Igice cya cumi na rimwe kugeza ku cya makumyabiri na kabiri kigereranya marayika wa kabiri, kigana ku gice cya makumyabiri na gatatu kugeza ku cya makumyabiri na munani, nk'umurongo wa gatatu wa marayika wa gatatu. Birumvikana ko marayika wa gatatu agera ku itegeko ryo ku Cyumweru, ari ryo Pasika yo mu bice bya makumyabiri na gatandatu kugeza kuri makumyabiri na munani igereranya. "23" ni ikimenyetso cy'impongano, kandi icya mbere muri ibyo bice bitandatu kigereranya ubutumwa bwa marayika wa mbere, naho ibice bitatu bya nyuma bigereranya ubutumwa bwa marayika wa gatatu. Ibyo bice bibiri byo hagati (24 & 25) bigereranya marayika wa kabiri. Ibice bitatu bya nyuma birimo ibimenyetso by'inzi byihariye "23", bihuje igice cya "23," nk'umarayika wa mbere cyangwa intangiriro, n'ibice bya makumyabiri na gatandatu kugeza kuri makumyabiri na munani nk'uwa gatatu, bifite ibimenyetso by'inzi "23". Igice cya 23 ni

marayika wa mbere, kandi ibice bibiri bikurikira ni marayika wa kabiri, naho ibice bitatu bya nyuma ni marayika wa gatatu.

Umurongo wa gatatu muri Matayo ugereranya marayika wa gatatu, kandi ugabanyijemo intambwe eshatu. Igice cya 23 ni cyo ntambwe ya mbere, kandi ni marayika wa mbere. Ibice bya 24 na 25 ni byo ntambwe ya kabiri, kandi ni marayika wa kabiri. Ibice bya 26, 27, na 28 ni byo ntambwe ya gatatu kandi ni marayika wa gatatu. Igice kimwe kuri marayika wa mbere, ibice bibiri kuri marayika wa kabiri, n'ibice bitatu kuri marayika wa gatatu. icya gatatu, ari cyo Pasika, kigereranya umusaraba, na wo ugahuza n'itegeko ryo ku Cyumweru, kandi na none kigereranywa na Pentekote.

Pentekote ni umubare wa 50, kandi 50 ni ikimenyetso cya Yubile. Yubile ikubiyemo umwaka wa mirongo ine n'icyenda, ari wo mpera y'umuzenguruko wa karindwi w'imyaka irindwi. Umubare wa 49 ubanziriza umubare wa 50, ariko kandi uhita ujyana na wo mu buryo butaziguye. Umurongo wa gatatu muri Matayo utangirira ku gice cya 23, hanyuma ugakurikirwa n'ibice bibiri (24, 25) bihwanye na 49, mbere gato ya marayika wa gatatu uhagarariye umubare wa 50.

Intangiriro y'umurongo w'ibice bitandatu ni "23" kandi iherezo ryawo ni ibimenyetso by'inzira "23"; kandi umubare uboneka iyo hateranyijwe igice cya 26 hamwe na 27 na 28 ungana na "81," ari na wo kimenyetso cy'abatambyi gishyizwe mu mirongo ubwayo igaragaza iseswa ry'amaraso Umutambyi Mukuru wo mu Ijuru yari gukoresha mu murimo We w'ubutambyi bukuru. Ni yo mpamvu umutwe w'igice cya "81" mu gitabo *The Desire of Ages* ushingiyeye kuri Matayo 28.

“Umutwe wa 81— ‘Uwiteka Yazutse’”

“Iki gice gishingiyeye kuri Matayo 28:2–4, 11–15.” Uwifuzwa mu Bihe Byose, 780.

Umubare “81” ugereranya ubutambyi, kandi mu Balewi 8 hagaragazwa iminsi irindwi yo kweza abatambyi. Mu Kubara igice cya 8 hagaragazwa kwezwa kw'Abalewi. Muri 2 Ngoma, abatambyi “81” barwanya umwami Uziya, kandi uwo murongo ugira uruhare rutaziguye mu gushinga ubutumwa bw'ikorwa ry'ikimenyetso cy'abihumbi ijana na mirongo ine na bine.

Ariko igihe yari amaze gukomera, umutima we urishyira hejuru bimuzanira kurimbuka; kuko yacumuye ku Uwiteka Imana ye, yinjira mu rusengeru rw'Uwiteka kugira ngo atwikire imibavu ku gicaniro cy'imibavu. Nuko Azariya umutambyi yinjira amukurikiye, ari kumwe na we n'abatambyi b'Uwiteka mirongo inani, bari abagabo b'intwari. Baramurwanya Uziya umwami, baramubwira bati: “Si ibyawewe, Uziya, gutwikira Uwiteka imibavu, ahubwo ni iby'abatambyi, bene Aroni, bejejwe gutwikira imibavu. Va ahera; kuko wacumuye, kandi ibyo ntibizakubera icyubahiro giturutse ku Uwiteka Imana.”

Nuko Uziya ararakara, kandi yari afite icyotero mu ntoki ngo atwike imibavu; maze ubwo yarakariraga abatambyi, ibibembe biza ku gahanga he imbere y'abatambyi mu nzu y'Uwiteka, iruhande rw'igicaniro cy'imibavu. Maze Azariya umutambyi mukuru, n'abatambyi bose, baramwitegereza; maze dore, yari arwaye ibibembe ku gahanga he; nuko bamwirukana muri aho; kandi na we ubwe yihutira gusohoka, kuko Uwiteka yari amukubise. Nuko Umwami Uziya aba umubembe kugeza ku munsu w'urupfu rwe, kandi aba mu nzu yeherereye ukwayo,

ari umubembe; kuko yari yaraciwe ku nzu y'Uwiteka; kandi Yotamu umuhungu we ategeka ibya mu rugo rw'umwami, acira imanza abantu bo mu gihugu. 2 Ngoma 26:16–21.

Umubare mirongo inani n'umwe nk'ikimenyetso ufitanye isano n'abatambyi barwanyije imihati ya Uziya yo gutamba ibitambo mu buturo bwera. Imiterere y'ubuhanuzi bw'igice kivuga kuri Uziya ihura n'imiterere y'ubuhanuzi bwa Daniyeli 11:11–12. Ibyo bice byombi bigaragaza umwami w'ikusi, umutima we ukishyira hejuru bitewe n'insinzi za gisirikare, cyane cyane insinzi ya vuba ku mwami w'ikusi ya ruguru. Igihe umurongo wa cumi n'umwe wa Daniyeli 11 wasohoraga kuri Ptolomeyo mu rugamba rw'i Rafiya, na we, nk'uko Uziya yabigenje, yashatse gutamba igitambo mu buturo bwera i Yerusalemu, ariko abatambyi baramurwanya. Umurongo ku murongo, abo bahamya babiri bagaragaza intambara ya Ukraine hafi kurangira.

Igice cya mirongo inani na rimwe cyo mu gitabo *Uwifuzwa Ibihe Byose*, gishingiye kuri Matayo 28, kandi kigaragaza Kristo azamuka kugira ngo atangire umurimo We nk'Umutambyi Mukuru wo mu Ijuru.

Noneho, mu byo twavuze, icy'ingenzi ni iki: dufite Umutambyi Mukuru nk'uwo, wicaye iburyo bw'intebe y'Ubwami y'Icyubahiro mu ijuru. Abaheburayo 8:1.

Umubare “81” ni ikimenyetso cy'abatambyi, kandi ibice bya 26, 27, 28; intambwe ya gatatu y'umurongo wa gatatu muri Matayo bingana na 81. Intambwe ya kabiri ingana na 49, naho intambwe ya mbere ni 23. Mirongo inani n'umwe bishushanya abatambyi 80 n'umutambyi mukuru umwe mu buhamya bwa Uziya. Kuri uru rwego, abatambyi 80 ni abantu, naho umutambyi mukuru ni uw'Ubumana. 81 ishushanya ubumwe bw'Ubumana n'ubumuntu. Umubare umwe uri mu mubare mirongo inani n'umwe ushushanya Ubumana.

Umubare umwe mu cumi na rimwe ushushanya ikiremwamuntu kandi n'Ubumana. Umubare umwe mu makumyabiri na rimwe ushushanya Ubumana, naho makumyabiri akashushanya ikiremwamuntu. Ihuriro rya kabiri n'umwe rishobora kubonwa mu bigishwa bari mu nzira baja i Emawusi.

Uruvange rw'batatu n'umwe ni ubumuntu n'Ubumana, nk'uko bigaragazwa n'itanura ry'umuriro rya Shaduraki, Meshaki na Abedenego.

Ihuriro ry'ine n'imwe rigaragaza ko ihuzwa ry'Ubumana n'ubumuntu risohozwa mu gisekuru cya kane.

Ihuriro rya bitanu n'imwe riranga ba bakobwa b'isugi batanu bari bategereje umukwe.

Ihuriro ry'umubare gatandatu n'umwe rigereranya isano umuntu afitanye n'Isabato y'umunsi wa karindwi, iyo Ubumana ari bwo Bwami bwayo. Umubare “gatandatu” ni ikimenyetso cy'umuntu, naho umwe ni Kristo.

Ihuriro ry'irindwi na rimwe rigereranya kwimuka kw'itorero rya karindwi rya Lawodikiya rikajya mu mibereho ya Filadelifiya.

81 ni ikimenyetso cy'abatambyi n'isano bafitanye n'Umutambyi Mukuru.

Ihuriro ry'icyenda n'imwe rigaragaza kurangira cyangwa kuzura. Inda imara amezi icyenda. Hari ibisekuruza icyenda byabanjirije Nowa, kandi habaho n'ibisekuruza icyenda byakurikiyeho biganisha ku isezerano. Yesu yatanze umwuka ku isaha ya cyenda. Ihuriro ry'icyenda n'imwe riranga kurangiza umurimo wo gushyira ikimenyetso ku bwoko Bwe.

Muri uyu murongo, kimwe ni ihuriro ry'ubumuntu n'Ubumana; umubare wa kabiri ni Umwigisha w'Imana, wigisha ikiremhamuntu. Umubare wa gatatu ni ubutumwa bw'abamarayika batatu, ari bwo butumwa bigishwa mu mubare wa kabiri. Umubare wa kane uranga urungano rwa kane, bityo ukagaragaza amateka y'ubuhanuzi igihe abageni batanu b'abanyabwenge bagaragarizwa, kandi bakaremerwa bundi bushya nk'uko bigaragazwa n'umunsi wa gatandatu w'irema. Hanyuma intambwe ya karindwi iranga kwimukira i Filadelfiya n'urujijo rw'uko umunani ari uw'abarindwi. Muri ako kanya isezerano rirasohozwa, kandi ubutambyi bwa "81" bukazamurwa kugira ngo burangize umurimo ugereranywa n'umubare wa cyenda. Kuri buri ntambwe, umubare wa mbere ni Intare yo mu muryango wa Yuda, ari na yo Palumoni, Umubari Wigitangaza. 81 ni ikimenyetso cy'abatambyi. Palumoni ni we waremye imibare yose.

Umubare cumi na rimwe ugereranya igice cya makumyabiri na kabiri, kandi byombi bigereranya ihuriro ry'Ubumana n'ubumuntu. Mu nyandiko iherutse nasohoye nakubiyemo amagambo abiri agaruka ku itangiriro no ku iherezo.

Amagambo ya mbere yagaragaje ko, ubwo Ellen White yahabwaga iyerekwa rye rya mbere ry'aherera ku buturo bwera, yeretswe ko itegeko ry'Isabato ryamurikiraga kurusha andi mategeko. Kandi yeretswe no ko mu minsi y'imperuka "inyigisho y'ukwigira umuntu" yari ikikijwe n'umucyo woroshye. Isabato yari umucyo mu ntangiriro washushanyaga inyigisho y'ukwigira umuntu ku iherezo. Ihuriro ry'Ubumana n'ubumuntu ni ryo nyigisho y'ukwigira umuntu, kuko ari yo nyigisho ya Kristo yifasheho umubiri wa kimuntu, bityo agashyiraho urugero rw'uko Ubumana bwahujwe n'ubumuntu budakora icyaha.

Cumi na rimwe hiyongereyeho cumi na rimwe bingana na makumyabiri na kabiri, kandi umubare cumi na rimwe utangira buri murongo w'isezerano ugizwe n'ibice cumi na bibiri, kandi buri wose urangirana na makumyabiri na kabiri. Ibice bya cumi na rimwe n'umurongo wa cumi na rimwe biri mu Byanditswe bigereranya ibimenyetso by'inzira by'abihumbi ijana na mirongo ine na bine.

2014

Intambara yo muri Ukraine yatangiye mu wa 2014, kandi ni umurongo wo hanze w'igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso kwa bamwe ibihumbi ijana na mirongo ine na bine.

Nuko umwami wo mu majyepfo azarakara cyane, maze asohoke kurwana na we, ari we mwami wo mu majyaruguru; kandi azateranya ingabo nyinshi cyane; ariko izo ngabo nyinshi zizatangwa mu kuboko kwe. Daniyeli 11:11.

18 Nyakanga 2020

Icyumweru cya mbere cyari ugutinda kwa Yesu kujya kuzura Lazaro, igitangaza gisumba ibindi kandi ari ikimenyetso cyemeza Imana. Yesu yategereje iminsi ine mbere yo kuzura Lazaro.

Umurongo wo muri Yohana werekana icya nyuma mu bitangaza birindwi byagaragajwe mu buryo butaziguye mu butumwa bwiza bwa Yohana. Icyamba mbere cyari uguhindura amazi vino. Hari umucyo mwinshi mu gutekereza ku bitangaza birindwi bisozwa na Yohana 11:11, kandi abahanga mu bya tewolojiya bese bemeranya ko muri Yohana harimo ibitangaza birindwi gusa, bishingiye ku kuba ibyo bitangaza byaragaragajwe mu buryo butaziguye. Kubera icyo mpamvu, ntibashyira ukuzuka kwa Kristo mu kimenyetso cya munani, ariko byari igitangaza, kandi ukuzuka Kwe ni cyo kimenyetso cy'isezerano, bityo rero ukuzuka mu gitabo cya Yohana ni cyo gitangaza cya munani, ari cyo cyo muri birindwi, kuko buri gitangaza mu birindwi byabanje cyakozwe binyuze mu mbaraga z'ukuzuka Kwe.

Avuze atyo; hanyuma arababwira ati: Inshuti yacu Lazaro arasinziriye; ariko ngiyeyo kugira ngo mukangure mu bitotsi. Yohana 11:11.

Nyakanga, 2023

Muri Nyakanga 2023, ijwi rirangurura mu butayu ryatangiye gutangaza ubutumwa bufite Umwuka w'ubugingo.

Nuko nyuma y'iminsi itatu n'igice, Umwuka w'ubugingo uturuka ku Mana ubinjiramo, bahagarara ku birenge byabo; maze abababonye bagwirwa n'ubwoba bwinshi. Iyahishuwe 11:11.

Yohana avuka iminsi umunani mbere y'itegeko ryo ku Cyumweru, kuko ari kuri iryo tegeko ryo ku Cyumweru se Zakariya avugira. Izina rya Yohana rihindurwa riva kuri Zakariya rikaba Yohana ku itegeko ryo ku Cyumweru, igihe ihinduka ry'izina rye rigaragaza isano y'isezerano. Ukuvuka kugereranya izuka ry'abiciwe mu mihanda ku wa 18 Nyakanga 2020.

Ni ukuri ndababwira yuko mu babyarwa n'abagore hatigeze hahaguruka uruta Yohana Umubatiza; ariko kandi umurusha ubuto mu bwami bwo mu ijuru aramuruta. Matayo 11:11.

2024

Yesaya agaragaza ikoranywa rya kabiri ryasohoye mu mwaka wa 1849. Ikoranywa rya kabiri ryatangiye muri Nyakanga 2023, kandi rirangira igihe ubwoko bw'Imana bushyizweho ikimenyetso.

Kandi bizaba kuri uwo muni, Uwitwaga azongera kurambura ukuboko kwe ubwa kabiri kugira ngo agarure abasigaye bo mu bwoko bwe bazaba barasigaye, abakure muri Ashuri, no mu Egipta, no muri Patrosi, no muri Kushi, no muri Elamu, no muri Shinari, no muri Hamati, no mu birwa byo mu nyanja. Yesaya 11:11.

Mbere gato y'itegeko ryo ku Cyumweru

Yesu yari amaze kurangiza kwinjira kwe k'intsinzi, bityo agaragaza ihinduka riva ku Gutaka kwa Saa Sita z'Ijoro rijya ku itegeko ryo ku Cyumweru; yari kumwe n'abigishwa cumi na babiri, kuko bari bamaze gutoranywa mbere y'itegeko ryo ku Cyumweru.

Yesu yinjira i Yerusalemu no mu rusengero; amaze kuzenguruka areba ibintu byose, kandi ubwo bwari bugorobye, asohokana na ba cumi na babiri ajya i Betaniya. Mariko 11:11.

Igihe gushyirwaho ikimenyetso ku bihumbi ijana na mirongo ine na bine kuzaba kurangiye, mbere gato y'itegeko ryo ku Cyumweru, ukwihuza k'Umugabo w'Ubumana n'umugore w'ubumuntu kuzaba kurangiye, kandi abo bombi bazaba umwe iteka ryose, kuko impongano izaba irangiye.

Nyamara mu Mwami, umugabo ntaba adafite umugore, kandi n'umugore ntaba adafite umugabo. 1 Abakorinto 11:11.

Ukuvuka kw'igitangaza kwa Sara, kuvuka kwari kumaze igihe kirekire gutinda guhera ku bugararizi bwo mu 1863, kurasohora igihe umugore wo mu Ibyahishuwe cumi na bibiri abyaye impanga. Umwana wa mbere avuka mu gutaka kwo mu gicuku, naho umwana wa kabiri akavuka ku itegeko ryo ku Cyumweru. Umwana wasohotse ari uwa kabiri yari afite urudodo rutukura, rugereranya ikimenyetso cya Rahabu i Yeriko.

Kubw'umwizera na Sara ubwe yaherejwe imbaraga zo gusama urubyaro, kandi yibaruka umwana ageze mu zabukuru, kuko yabonye ko uwasezeranije ari uwo kwizerwa. Abaheburayo 11:11.

Itegeko ryo ku Cyumweru rya Lawodikiya

Yeremiya agaragaza urubanza rw'Itorero ry'Abadivantisiti b'Umunsi wa Karindwi ry'i Lawodikiya.

Ni cyo gituma Uwituka avuga ati: Dore, ngiye kubazanaho ibyago batazabasha guhunga; kandi nubwo bazantakira, sinzabumva. Yeremiya 11:11.

Ezekiyeli yemeranya n'urubanza rwa Yeremiya ku Bwadivantisiti.

Uyu murwa ntuzababera inkono, kandi namwe ntimuzababera inyama ziri hagati yawo; ahubwo nzabacira urubanza ku mupaka wa Isirayeli. Ezekiyeli 11:11.

Guhita kwa Isirayeli ya kera nk'ubwoko bw'isezerano bw'Imana bikubiyemo ko Imana irakaza ubwoko bw'isezerano bwa mbere ibuterasha ishyari ku byo ubwabwo bwajugunye. Ibi bizongera kuba ku Badivantisiti igihe cy'itegeko ryo ku Cyumweru.

None se ndababaza nti bagwe rwose? Ntibikabeho na hato; ahubwo kugwa kwabo ni ko kwatumye agakiza kagera ku Banyamahanga, kugira ngo babaterere ishyari. Abaroma 11:11.

Adiventisime, ishingiyeye ku murimo wa William Miller, uwo banga, iracyari yo nzira yubatse urusengero; ariko nk'uko byagenze kuri Salomo, na we wubatse urusengero, bishe isezerano kandi ubwami bwabo buzakurwaho, buhabwe abantu bazacunga uruzabibu rw'Imana nk'uko Ibatega.

Ni cyo cyatumye Uwituka abwira Salomo ati: Kubera ko wakoze ibi, kandi ukaba utaritondeye isezerano ryanjye n'amategeko yanjye nagutegetse, ni ukuri nzaguca ubwami, nkabuha umugaragu wawe. 1 Abami 11:11.

Itegeko ryo ku Cyumweru rya Filadelifiya

Ku mategeko yo ku Cyumweru, Itorero rinesha rishyirwa mu gihugu cyaryo bwite, nk'uko byahanuwe n'abahanuzi, kandi icyo gihugu ni igihugu gisāga n'ubutumwa bw'imvura y'itumba. Yeriko yongeye kubakwa mu 1863, kandi ku mategeko yo ku Cyumweru Yeriko iragwa.

Ariko igihugu mugiyeye kujyamo ngo mukigarurire, ni igihugu cy'imisozi n'ibibaya, kandi kinywa amazi y'imvura iva mu ijuru. Gutegeka kwa Kabiri 11:11.

Umurwa ni ubwami, kandi Itorero rineshwa rigereranya ubwami bw'icyubahiro bwa Kristo. Ubwo bwami bw'Itorero rineshwa butangira ku itegeko ryo ku Cyumweru, igihe Itorero rye rishyirwa hejuru kandi rikagirwa rirerire risumba imisozi yose n'udusozi twose.

Umujyi uzamurwa n'umugisha w'abakiranutsi, ariko urasenywa n'akanwa k'abanyabyaha. Imigani 11:11.

Byari ku isaha ya cyenda ni bwo marayika yaje kuri Korneliyo amutegeka gutumaho Petero, bityo agaragaza igihe ubutumwa bwiza bujya ku Banyamahanga ku itegeko ryo ku Cyumweru. Igihe Petero yategetswe n'Imana kugenda, byari mu rwego rw'iyerekwa ryo kurya inyamaswa zihumanye. Ibi byuzurizwa ku itegeko ryo ku Cyumweru. Isaha ya cyenda ihura n'isaha ya cyenda, igihe Kristo yapfiraga. Isaha ya cyenda igereranya iherezo ry'igihe gitangira ku isaha ya gatatu, igihe Yesu yabambwaga, agapfa nyuma y'amasaha atandatu. Ni cyo gihe kimwe cya Petero wari mu cyumba cyo hejuru ku isaha ya gatatu, hanyuma mu rusengeru ku isaha ya cyenda. Isaha imwe ya cyenda irangirana n'urupfu rwa Kristo, indi saha ya cyenda ikurikiraho Petero aba ari mu rusengeru atangaza ubutumwa bwa Yoweli. Urupfu rwa Kristo rwarangije isano y'isezerano na Isirayeli, kandi rwugururira urugi Abanyamahanga, bahagarariwe na Korneliyo.

Nuko rero, uwo mwanya haza abagabo batatu bari bamaze kugera ku nzu narimo, boherezwe bavuye i Kayisariya baza kundeba. Ibyakozwe n'Intumwa 11:11.

Bizababere ikizira rwose kuri mwe; ntimuzarye ku nyama zabyo, ahubwo intumbi zabyo muzazifate nk'ibizira. Abalewi 11:11.

Tuzakomeza iki cyigisho mu ngingo ikurikira.

“Narose ko Imana, ikoresheje ukuboko kutaboneka, yanyoherereje agasanduku kabajwe mu buryo butangaje, gafite uburebure bwa santimetero nka makumyabiri n'eshanu n'ubugari bwa santimetero nka cumi n'eshanu kuri buri ruhande, kakozwe mu giti cya ebeni kandi karimbishijwe imaragarita zishyinguwemo mu buryo bw'ubuhanga. Kuri ako gasanduku hari hamantswe urufunguzo. Ako kanya nahise mfata urwo rufunguzo ndafungura agasanduku; maze, byantangaje kandi bindangaza cyane, nsangamo huzuyemo amoko yose n'ingano zose z'imitako y'agaciro, diyama, amabuye y'igiciro kinini, n'ibiceri bya zahabu n'ifeza by'ubumini bwose n'agaciro kose, byose bitondetse neza mu myanya yabyo itandukanye muri ako gasanduku; kandi uko byari bitondetse, byasubizaga umucyo n'ubwiza byagereranywa n'izuba ryonyine. ...”

“Narebye mu isanduku, ariko amaso yanjye ahuma umutwe kubera ibyo nabonye. Byarabagirana ubwiza bukubye incuro icumi ubwahoze. Natekereje ko byari byahanaguriwe mu musenyi n'ibirenge by'abo bantu babi bari barabimije kandi bakabikandagira mu

mukungugu. Byari bitondetse mu buryo bwiza cyane muri ya sanduku, buri kimwe kiri mu mwanya wacyo, nta kimenyetso kigaragara cy'umuruho w'uwo muntu wabijugunyemo. Narataka kubera ibyishimo byinshi, kandi uko gutaka ni ko kwankanguye.” Early Writings, 81–83.

“Muri gushyira ukuza kw'Umwami kure cyane. Nabonye ko imvura y'itumba yari igiye kuza [mu buryo butunguranye nk']induru yo mu gicuku, kandi ifite imbaraga zikubye incuro icumi.” Spalding and Magan, 5.

Kandi mu byo kubaza byose by'ubwenge n'ubushishozi umwami yababajijeho, yabasanze barutaga incuro icumi abapfumu bose n'abaragurisha inyenyeri bari mu bwami bwe bwose. Daniyeli 1:18–20.